

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه ملی بهبود تولید و بهداشت دام

" تولید قراردادی گوشت مرغ "

BROILER PRODUCTION CONTRACTING SYSTEM / CONTRACT BROILER FARMING

به قلم دکتر ماکنعلی رییس سازمان دامپزشکی کشور

جمعه یکم اسفند سال 1399

تهران

ایران

مقدمه:

جمهوری اسلامی ایران در رتبه بندی جهانی تولید گوشت مرغ و تخم مرغ جزو ده کشور برتر دنیا می باشد و این دو محصول پرتئینی نقش بسیار مهمی در امنیت مواد غذایی کشور را بر عهده دارند که خود افتخار بزرگی برای نظام جمهوری اسلامی ایران می باشد، بیش از دو میلیون تن تولید گوشت مرغ و بیش از یک میلیون تن تخم مرغ تولید سالانه در کشور را نبایستی امری ساده و سطحی انگاشت، گامهای بلندی گذشتگان ما برای رسیدن به این نقطه برداشته اند و همگی بایستی قدردان آنها باشیم، اما این بدان معنی نیست که هیچ مشکلی وجود ندارد و همه چیز سیستماتیک پیش می رود نواقصی وجود دارد که بایستی سامان دهی و سازمان دهی شوند در این نوشتار قصد بر آن است تا به راهکاری مهم و راهگشای برای فرآیند محور کردن تولید گوشت مرغ بپردازم

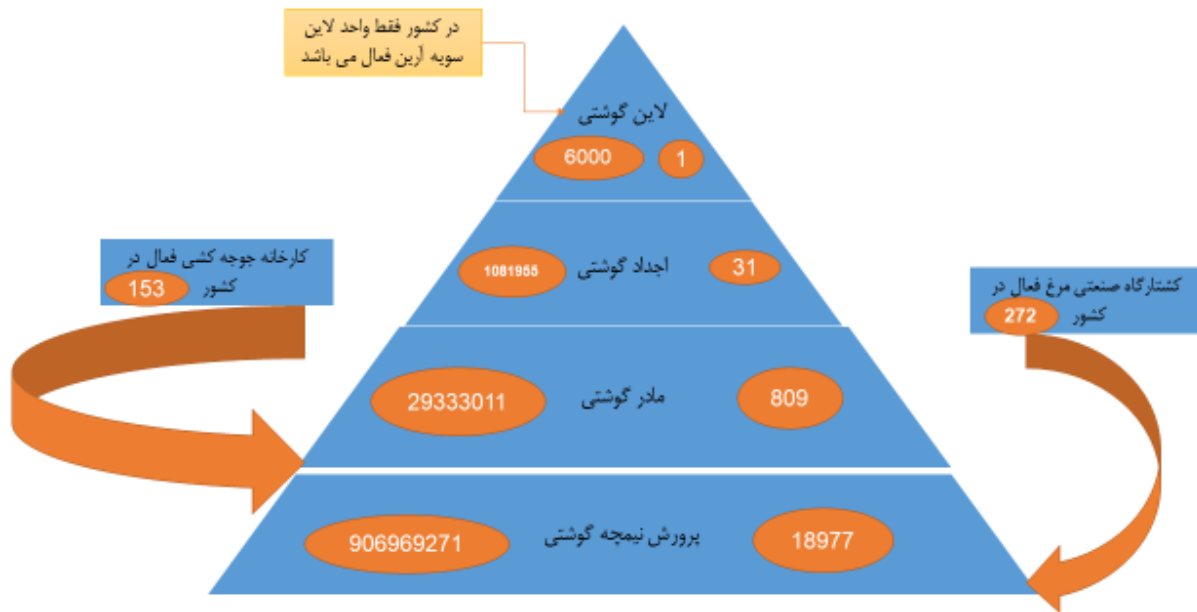
نقش سازمان دامپزشکی کشور :

کاملاً واضح و مبرهن است که، سازمان دامپزشکی کشور هیچ تکلیف قانونی برای تولیدات دامی زمین زی و آبی بصورت مستقیم ندارد، در رابطه با تکالیف و مسئولیت های سازمان دامپزشکی کشور می توان فهرست وار بیان کرد که سازمان دامپزشکی کشور مرجع ذیصلاح برای کنترل بیماری ها، تضمین سلامت مواد غذایی و مرجع تنظیم مقررات بهداشتی برای دارو، واکسن، تشخیص و .. می باشد. در همه جای دنیا برنامه های تولید الزاماً بایستی دارای برنامه بهداشت باشند و برنامه سیستماتیک بهداشتی خط قرمز هر نوع فعالیت تولیدی در برنامه های آنها می باشد، هر چند این مهم در کشور به درستی مد نظر قرار نگرفته است، بنابراین بدون اجرای برنامه های بهداشت و سلامت محور سازمان دامپزشکی کشور هر نوع برنامه تولید مرتبط با حیوانات زمین زی و آبی محکوم به شکست و ورشکستگی می باشد. در صورتیکه تولید، فرآیند محور و سیستماتیک باشد، اجرای برنامه های بهداشتی را می توان حرفه ای طراحی و عملیاتی کرد و در غیر اینصورت مدیریت بیماری ها و تضمین سلامت مواد غذای حاصل از آنها با مشکلات عدیده ای مواجه خواهد شد. لذا ضرورت دارد نسبت به فرآیند محور کردن تولید و بهداشت محصولات حیوانی اقدام کرد. یکی از مهمترین اقدامات برای برقراری انضباط در تولید گوشت مرغ در یک کشور، اجرای برنامه های تولید قراردادی می باشد.

ساختار جمعیت طیور در کشور

بر اساس اطلاعات ثبت شده در سامانه های سازمان دامپزشکی کشور، تعداد هیجده هزار و نهصد و هفتاد و هفت واحد مرغ گوشتی (نیمچه گوشتی) مجاز با ظرفیت حدود یک میلیارد قطعه در سال که البته تعداد قابل توجهی واحد غیر مجاز نیز وجود دارد که در فرصتی مناسب به کمیت و چرایی بوجود آمدن آن خواهیم پرداخت .

به اینفوگرافی مرغ گوشتی کشور توجه کنید :

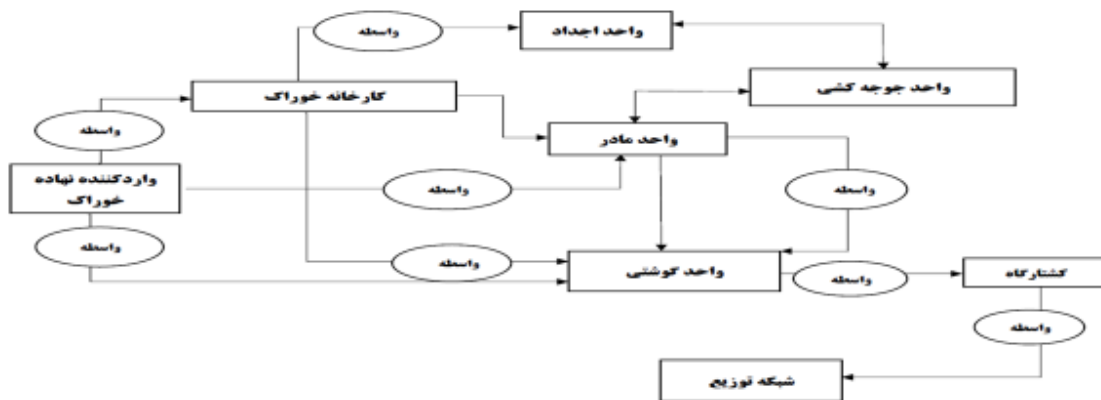
فرایند تولید گوشت مرغ بشرح زیر می باشد

ساختار عمومی تولید گوشت مرغ در کشور در تصویر زیر توجه کنید

آن چیزی که در کشور مدیریت تولید را با مشکل مواجه کرده، علیرغم وجود معدود اندک زنجیره ها، نبود سیستم یکپارچه در صنعت طیور کشور می باشد به نمودار ساختار عمومی تولید گوشت مرغ در کشور توجه کنید

(نمودار ۳۶)
ساختار عمومی تولید گوشت مرغ در کشور

با این ساختار و با وجود واسطه های متعدد در این پدیده و با وجود شرایط بوجود آمده حاصل از تحریم های ظالمانه، فرآیند واردات نهاده، حمل، توزیع و نهایتاً تولید گوشت مرغ با پیچیدگی های خاصی مواجه شده است لذا ضرورت دارد بعنوان یک راهبرد میان مدت موازی با سایر اقدامات، اجرای سیستم تولید گوشت مرغ به روش قراردادی^۱ در کشور مورد بررسی و در صورت امکان بی درنگ عملیاتی کنیم

تولید قراردادی گوشت مرغ در کشور چگونه می تواند شکل بگیرد :

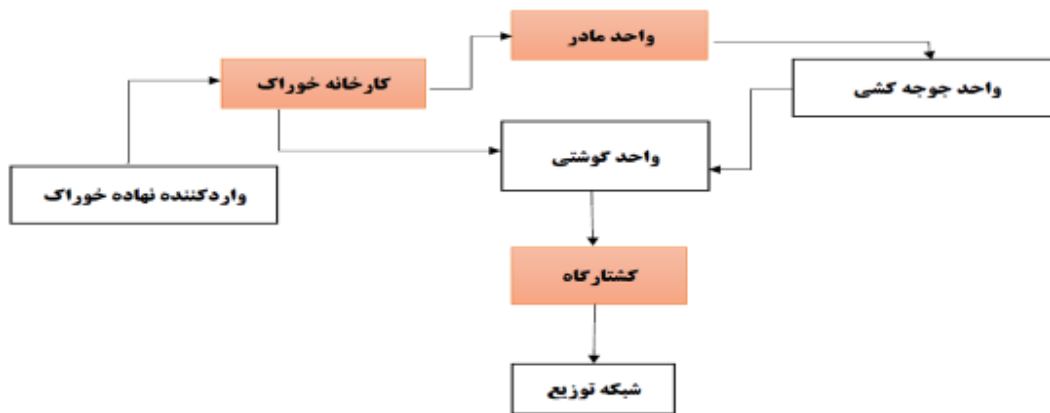
ارکان پیشنهادی تولید قراردادی گوشت مرغ

- اتحادیه سراسری تعاونی های کشاورزی پرورش دهندگان مرغ گوشتی
- شرکت پشتیبانی امور دام وزارت جهاد کشاورزی
- معاون توسعه صنایع تبدیلی و کسب و کارهای کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی
- اتحادیه شرکت های تعاونی کشاورزی کارخانجات خوراک دام و طیور و آبزیان

ارکان می توانند مدلی از فرآیند یک زنجیره را در قالب قرارداد چهار جانبه بیاورند

آن چه در یک زنجیره بایستی بوجود بیاید در نمودار زیر نشان داده می شود

رسمواره ۱۰
ساختار تولید گوشت مرغ در زنجیره های یکپارچه تولید

بسترهای لازم برای اجرای تولید قراردادی گوشت مرغ

برای اجرای این طرح ویژگی های زیر لازم است :

- 1- تمایل به کار در یک رویکرد یکپارچه برای تولید.
- 2- توانایی مالی برای ایجاد ساختار مناسب پرورش مناسب با رعایت اصول GAHP , GFP
- 3- اعتماد فیما بین به انجام مسئولیت های تولید قراردادی
- 4- دارا بودن آمادگی ذهنی مناسب (تمایل، دانش و آگاهی) برای پذیرش تغییرات تکنولوژیکی مطابق استانداردهای روز و بهداشتی.

مزایای اجرای طرح تولید قراردادی گوشت مرغ

- خروج تدریجی تولید گوشت مرغ از ساختار خرده مالکی و سپردن آن به رقابتهای چند جانبه است.
- ادغام برخی فعالیتهای تولیدی به صورت متمرکز با هماهنگی و مدیریت حرفه ای هر مرحله از تولید ، هزینه های محصول را کاهش می دهد.
- برنامه all in all out و تولید مرغهای با وزن یکنواخت تری را در حجم زیاد لازم برای رقابت موفقیت آمیز در بازار می دهد.
- تولیدکنندگان مرغ قراردادی تا حد قابل قبولی از نوسانات قیمت در بازارهای مرعداری مصون می مانند و از آنجا که صاحب پرندگان نیستند ، سرمایه کمتری در معرض خطر قرار دارند.

- به منظور حفظ رقابت پذیری و ارزش بلند مدت تأسیسات تولید ، در جریان ماندن با فناوری جدید الزامی است. توانایی مرغداران برای به دست آوردن بودجه و سرمایه به مرور زمان ، موجب ثبات درآمد حاصل از قراردادهای از مزایای این سیستم است

روش اقدام در تولید گوشت مرغ قراردادی :

با عقد قرارداد ، جوجه ، خوراک، دارو و مشاوران فنی برای نظارت بر تولید مزرعه فراهم می شود. بر اساس این سیستم ، شرکت پشتیبانی / کاخانجات خوراک دام/ اتحادیه سراسری مرغ گوشتی مالک مرغ هاست و تولیدکنندگان گله های خود را تحت برنامه های مدیریتی بسیار خاص آنها پرورش می دهند. نمایندگان خریدار به طور معمول هفتگی و طبق برنامه روتین از مزارع، برای کمک به مدیریت بازدید می کنند.

در این سیستم ، مجتمع (ارکان سیستم) مسئول کلیه امکانات پرورش ، پردازش نیروی کار و حقوق و فعالیتهای بازاریابی برای موفقیت در تجارت طیور است. پردازش و بازاریابی بسیار تخصصی است و برای موفقیت به تخصص و تجربه قابل توجهی نیاز دارد. برای کارایی موثر این سیستم ، مجتمع ها و تولیدکنندگان سهم قابل توجهی در روند کار دارند و به یکدیگر وابسته هستند.

در سیستم قرارداد ، تولید کننده: زمین ، نیروی کار ، سالن و تجهیزات ، آب و برق و بستر را فراهم می کند. در ازای این ، تولیدکنندگان بر اساس وزن مرغ زنده تولید شده ، پول دریافت می کنند. همچنین ، قراردادهای معمولاً انگیزه های پاداش عملکرد برتر مرغ را فراهم می کنند.

در این روش وزارت جهاد کشاورزی نقش نظارت بر عملکرد و روش کار ارکان و تولید کنندگان را دارد

توجه ویژه سازمان دامپزشکی کشور به تولید قراردادی گوشت مرغ

سازمان دامپزشکی کشور نیز بر اساس رسالت و تکالیف قانونی خود، برنامه بهداشت طیور و سلامت مواد غذایی را در قالب قرار داد/ تفاهم نامه با ارکان تولید قراردادی گوشت مرغ ، بصورت حرفه ای عملیاتی خواهد کرد . برای سه بیماری نیوکاسل، سالمونلوز و آنفلونزای فوق حاد پرندگان این سازمان امتیازهای ویژه ای برای کاهش هزینه تولید این نوع قرارداد های مد نظر خواهد داشت .